

សុបិន និង ការពិត

ញាតិរបស់ស្តេចតា

ការលាយឡំ នៃ មនុស្ស មាន ធម្មជាតិ ខុសគ្នា.....2
 សុបិន 3
 ការពិត 4
 សេចក្តីសន្និដ្ឋាន 6

សុបិន និង ការពិត

ការលាយឡំ នៃ មនុស្ស មាន ធម្មជាតិ ខុសគ្នា

ទោះបី ការបោះឆ្នោត ថ្នាក់ជាតិ នៅឆ្នាំ ២០១៣ មាន សភាព ជា ការបោះឆ្នោត ប្រឆាំងនឹង លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ តែ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ នៅ មាន ជំនឿ ថា អាច យក ជ័យជំនះ បាន។ នេះ ជា ការភ្ញាក់ មួយ មាន ការគិតគូរ ត្រឹមត្រូវ ដោយ យោង ទៅលើការ ធុញថប់ របស់ ប្រជាជនខ្មែរ រស់ នៅក្រោម អំណាច របស់ គណបក្សប្រជា ជន អស់ រយៈ បួនអាណត្តិ រួចមកហើយ។ ជា ការភ្ញាក់ ប្រកបទៅដោយ គ្រោះថ្នាក់ នៅ ក្នុង គោលការណ៍ នៃ លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ របស់ អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ និយម តែ លទ្ធផល វា បង្ហាញ ឲ្យឃើញ ថា ជា ជម្រើស ត្រឹមត្រូវ ព្រោះ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ជា អ្នក ឈ្នះ ឆ្នោត ដែល មិន អាច ប្រកែកបាន។ ជ័យជំនះ នេះ បង្ហាញ ឲ្យឃើញ ជាក់ ច្បាស់ ទៀត នូវ ការបែងចែក អ្នកនយោបាយខ្មែរ ជា ពីរពួក ដាច់គ្នា គឺ ពួក អ្នកប្រជាធិប តេយ្យនិយម និង ពួក អ្នកផ្តាច់ការនិយម ព្រោះ តាំង ពី អាណត្តិ ទី១ មក ដល់ អាណត្តិ ទី៤ ការបែងចែក នេះ ហាក់ បី នៅ មាន សភាព ស្រពេចស្រពិល។ តែ នៅក្នុង ពេល បោះឆ្នោត ២០១៣ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បាន បង្ហាញ នូវ ការរូបរួម គ្នា នៅលើ វេទិ (autel) នៃ លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បី ប្រយោជន៍ជាតិ ហើយ ជា ការ រូបរួម ចេញ ពី ឆន្ទៈ នៃ ប្រជាពលរដ្ឋ ចង់បាន កម្លាំងរួម នៃ អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ និយម។

ទោះបី គណបក្សកាន់អំណាច ប្តូរដណ្តើម ជ័យជំនះ តែ បក្សនេះ មិន អាច អង្រួន ដើមឈើ លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ឲ្យ រលំ បាន នោះឡើយ ផ្ទុយទៅវិញ ព្រឹក្សានេះ កាន់តែ ពង្រឹង ជំហរ ខ្លួន តាម ការធ្វើបាតុកម្ម គាំទ្រ ពីសំណាក់ ប្រជាជន ស្រឡាញ់ លទ្ធិប្រជា ធិបតេយ្យ ហើយ មានបំណង ចង់ដូរ អ្នកដឹកនាំ តាម ច្បាប់រដ្ឋ នាំគ្នាទាមទារ ឲ្យមាន ការគោរព លទ្ធផល នៃ បោះឆ្នោត ស្របតាម ឆន្ទៈ របស់ ខ្លួន តាម ផ្លូវ យុត្តិធម៌។ តែ អ្នកដឹកនាំ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ គាត់ នាំគ្នា បែរ ទិសនយោបាយ គឺ បោះបង់ ឆន្ទៈ របស់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដើម្បី ក្រសោប ស្រមោល សហការ ជា មួយ គណបក្ស ប្រជា ជន នៅ ក្នុង ជំនឿ ជាជម្រៅ មួយ ថា វា ជា ប្រយោជន៍ ដល់ ប្រជាជាតិ ព្រោះ ជា មូល ដ្ឋាន នៃ សន្តិភាព នៅក្នុងសង្គម ដែល ពួកគេ តែងតែ ទុក ជា មរតក សព សម្តេច សីហនុ ទុកឲ្យ កិច្ចនេះ ធ្វើ ឡើង នៅ ក្នុង បរិយាកាស កខ្វក់ មួយ ព្រោះ ជា ជម្រើស ប្រឆាំង នឹង ធម្មជាតិ ដោយ យក អំពើក្បត់ ធ្វើ ជា អំពើល្អ ដែល នាំ ឲ្យ ការលាយ ធាតុ ចូលគ្នា នេះ បង្កើត ចំហាយ ពុល នៅ ក្នុង បរិយាកាស នយោបាយ និង សង្គម។ ការ លាយឡំគ្នា រវាង អ្នកប្រជាធិបតេយ្យនិយម និង អ្នកផ្តាច់ការនិយម មាន កើត ជា ថ្មី វិញ លុប នូវ សេចក្តីសង្ឃឹម របស់ ប្រជាជនខ្មែរ តែ មួយ ព្រឹច្ច័ក ហើយ នាំ ឲ្យ គណ បក្សសង្គ្រោះជាតិ ស្ថិត នៅ ក្នុង សភាព ពង្វិលពង្វក់ (tourner en rond) នៅ ក្នុង វប្ប ធម៌ សន្តតា មួយគ្មាន ភាពប្រកដ អ្វី នោះ ឡើយ។ បរិយាកាស កខ្វក់ នេះ មាន រូប

សុបិន និង ការពិត

ភាព ជាការ ក្រអឺតក្រអោង របស់ លោក សម រង្ស៊ី និង ហ៊ុន សែន ជា **ភក្ដីតជន**¹ ព្រោះ គាត់ ទាំងឡាយ ជា អ្នកឈ្នះ លើ ឆន្ទៈ ប្រជាពល រដ្ឋ។ លោក សម រង្ស៊ី គាត់ ឈ្នះ ព្រោះ គាត់ អាច បោក រាស្ត្រ បាន រីឯ ចំណែក លោក ហ៊ុន សែន គាត់ ឈ្នះ ព្រោះ គាត់ អាច សម្អាត អ្នកប្រឆាំង គាត់ បាន។ រូបថត ដែល ខ្ញុំ បង្ហាញ ខាងលើនេះ គឺជា និមិត្តរូប រស្មី ជោគជ័យ នៃ អំណាចផ្តាច់ការ នៅ ស្រុកខ្មែរ ព្រោះ អ្នកដឹកនាំ គណបក្ស សង្គ្រោះជាតិ នាំ គ្នា ប្តូរ សភាព គណបក្សប្រជាជន ពី ពួក ទ័លប្រាជ្ញ ៦ ក្លាយជា ពលអំណាច របស់ ហ៊ុន សែន បាន ឡើង វិញ នាំ ពន្យារ (ajourné) សេចក្តីសង្ឃឹមលើក ចោលរហូត² របស់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ គឺ ការប្តូរ អ្នកដឹកនាំ ផ្តាច់ការ នៅ កម្ពុជា។

សុបិន

សុបិន ជា បាតុភូត នៃធម្មជាតិ ដែល មនុស្សលោក មិន អាច ត្រួតត្រា ព្រលឹង ខ្លួនឯងបាន នៅពេល ដែល ខ្លួន ដេកលក់។ តាំងពីយូរយារមកហើយ អ្នកនយោបាយ ខ្មែរ តែងតែ យល់សប្តិ ឃើញថា មាន ការផ្សះផ្សាជាតិ រវាង ខ្មែរ គ្រប់ និន្នាការនយោបាយ។ សព សម្តេច សីហនុ ព្រះអង្គ សុបិន ឃើញ ថា ពួកខ្មែរ បំរើប្រយោជន៍ យៀក ណាម ផ្សះផ្សា ជា មួយ ព្រះអង្គ ជា មួយ អ្នកប្រជាធិបតេយ្យនិយម ជា មួយ ពួក ខ្មែរ ក្រហម និង ជា មួយ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដើម្បី ថ្វាយ អំណាចស្តេច អោយ ព្រះអង្គ។ ពេល ព្រះអង្គកើន ទ្រង់ យក សុបិន នេះ មកធ្វើ ជា ការពិត បន្ត រស់ នៅ ក្នុង សុបិន នេះ ដូច ព្រះអង្គ ធ្លាប់ រស់ នៅ ក្នុង សុបិន ក្នុង ទស្សវត្សរ៍ ៧០ យល់សប្តិ ឃើញ ពួក ខ្មែរ ក្រហម ធ្វើ បដិវត្តន៍ រណ្ត ដើម្បី ប្រក្សាស្ថាបនា រណ្ត ក្សត្រិយៈ។ ទ្រង់ រាណាបុទ្ធិ សុបិន ឃើញ ទ្រង់ ជា អ្នកដឹកនាំ ប្រកប ដោយ វិន្ទី ជា ព្រះបាទ ធម្មិក ចុះ ពី ឋាន ទេវតា ដើម្បីប្រក្សាស្ថាបនា មហានគរខ្មែរ ដែល មាន ប្រជារាស្ត្រ ជា ពលស្តេច។ ពេល ព្រះអង្គ កើន ទ្រង់ បន្ត រស់ នៅក្នុង សុបិន នេះ មើលឃើញ យៀកណាម ជា ប្រទេសរណប មើល ឃើញ លោក ហ៊ុន សែន ជា អាមាត្រលូង មើលឃើញ កម្ពុជា ជា ឃ្នាំងរាជទ្រព្យ ឃើញ ទុក្ខ រាស្ត្រ ជា កម្ម អ្នក។ លោក សម រង្ស៊ី គាត់ សុបិន ឃើញ ថាគាត់ ជា ព្រះរាជបុត្រ សម្តេច សីហនុ ជា អ្នកចេះដឹង លើសខ្មែរ ដទៃទៀត និយាយបារាំង ដូចបារាំង និយាយ ខ្មែរ ដូច បារាំង។ ពេល គាត់ ភ្ញាក់ ពីដេក គាត់ យក សុបិន មក ធ្វើ ជា ការពិត គឺ យក គុណសម្បត្តិ មាន នៅ ក្នុង សុបិន ជា លក្ខណវិនិច្ឆ័យ (critère) មក ពាក់ ជា ចរិត ក្រអឺតក្រអោង ដាក់ខ្មែរ ដទៃទៀត។ និយាយ កាលណា នឹកស្មាន ថា មាន តែអញ វា ស្ទើរ តែ ទុកបាន ជា អាការវៈ (impolitesse) ចំពោះអ្នកស្តាប់ ដូច គាត់ចោទខ្មែរ ថា បើ នរណា និយាយថា មានជនជាតិ យួន លើស ៤ សែន នាក់ នៅ ស្រុកខ្មែរ គឺគាត់

¹ មនុស្ស សម្បាយ ដោយ មាន ជ័យជំនះ។
² លើកចោលរហូត = Calendes grecques។

សុបិន និង ការពិត

ទុកខ្មែរនោះ ជា ជនមមិៈ (homme stupide) ហេតុនេះឯង បាន ជា គាត់ មើលឃើញ ហ៊ុន សែន ជា មិត្ត ហើយ សម្រេចចិត្ត ធ្វើអភិគម (fusion) ទាំង ផ្លូវចិត្តនិងកាយ ជា មួយ ហ៊ុន សែន ក្នុងឋានៈ ជា ញាតិ សព សម្តេច សីហនុ ជា អភិជន ក្នុង «សម័យ សម្តេច» ជា ពាក្យ សំរាប់ ធ្វើ អលង្ករណ៍ (លំអ) របប ពព្រួក នៅ ក្នុង វប្បធម៌ សន្តាន ដែល ជា អនុកិរិយា (imitation) នៃ នយោបាយ ពព្រួកដែរ របស់ សព សម្តេច សីហ នុ។ លោក កឹម សុខា គាត់ យល់សស្តិ ឃើញ ថា គាត់ ជា មនុស្ស កណ្តាល កំពុង ធ្វើ ដំណើរ ទៅ រក មូលដ្ឋាន ដើម្បី រក ជ័យជំនះ នៅ ក្នុង ពេល បោះឆ្នោត ឆ្នាំ ២០១៧/ ២០១៨។ ពេលគាត់ ដឹងខ្លួន ដោយ មាន ពួក ហ៊ុនសែន ជា អ្នកដាស់ស្រាប់ តែ គាត់ ទើប នឹង នឹកឃើញ ថា បាត់ តំណែង អនុប្រធានរដ្ឋសភា មិនសំខាន់ទេ កុំតែ បាត់ ការគាំទ្រ ពី ប្រជាពលរដ្ឋ។ តែក្នុង សុបិន របស់គាត់ គាត់ឃើញ ផ្ទុយ ទៅវិញ ថា តំណែង អនុប្រធានរដ្ឋសភា នេះ ជា យសស័ក្តិ សំខាន់ ណាស់ សំរាប់ ជីវិត របស់គាត់ ត្រូវ តែ ទទួល ពី គណបក្សប្រជាជន ទោះបី ម្ចាស់ឆ្នោត នាំគ្នាបដិសេធ មិន ឲ គណ បក្ស សង្គ្រោះជាតិ ចូល រដ្ឋសភា ដែល លោក កឹម សុខា ខ្លួនឯង ហៅថា សភាចោរ។ ដូច្នោះ តំណែង នេះ មិនមែន ប្រជាពលរដ្ឋ ជា អ្នក ប្រគល់ ឲ លោក កឹម សុខា នោះ ឡើយ បើ និយាយ ឲ ពិត គឺ គណបក្សប្រជាជន លួច ពី ម្ចាស់ឆ្នោត យកមក លក់ ឲលោក កឹម សុខា ក្នុង តម្លៃ តិច បំផុត ព្រោះ ជា របស់ លួចកេ។

ការពិត

តែ យួន កុម្មុយនិស្ត ពេលណា គេដេក បើ គេ សុបិន ឃើញ ប្រជាជាតិខ្មែរ រត់ រួច ពី កណ្តាប់ដៃគេ ដល់ពេល គេភ្ញាក់ពីដេក គេទុកជា សុបិនចង្រៃ ហើយ គេ សូត្រ គាថា ដើម្បី លាងគ្រោះ ពីអារម្មណ៍ របស់គេ ព្រោះ យួន គេ រស់ នៅ ក្នុង ការពិត មួយ គឺ គេ មាន ជំនឿ ដាច់ខាត ថា ស្រុកខ្មែរ ជា ទឹកដី សន្យា របស់ ដូនតាគេ ថាជា ទឹកដី ជាតិ សាសន៍យួន ដូច្នោះ ត្រូវ ប្រឹងប្រែង កុំ ខ្លាច នឿយហត់ ដើម្បី ធ្វើសមិទ្ធិកម្ម ពាក្យសន្យា ឲ ក្លាយ ជា ការពិត។ ហើយ ការពិត នេះ វា កំពុង បង្ហាញ នូវ រូបភាព ជាក់ស្តែង ក្នុង បច្ចុប្បន្ន ព្រោះ គេ មាន មធ្យោបាយ គ្រប់គ្រាន់ ទាំង កម្លាំង ធនធានមនុស្ស ទាំង ប្រាជ្ញា សំរាប់ វេគពល (propulser) មហាច្និតា ពាន់ឆ្នាំរបស់គេ ឲបានលឿនរហ័ស។ យួន គេ កំពុង សិក្សា (prendre possession d'être vivant) ពួក អ្នកដឹកនាំ និង រដ្ឋបាលខ្មែរ ឲ រស់ ក្រោម ឥទ្ធិពលយួន ដូច ជា មនុស្ស ត្រូវបាន ព្រលឹង ខ្មោច ចូល សណ្តិត ក្នុង ព្រលឹងខ្លួន។ យួន មិនត្រឹមតែ សិក្សា អ្នកដឹកនាំខ្មែរ បាននោះទេ គេ ថែមទាំង ខាប ព្រលឹង សព សម្តេច សីហនុ ឲ មកសណ្តិតនៅក្នុងព្រលឹង លោក សម រង្ស៊ី និង កឹម សុខា ដើម្បី ជួយ ថែរក្សា វប្បធម៌ សន្តាន មួយ ដែលមានយួន គេ ជា អ្នកគ្រប់គ្រង។ ជាង ម្ភៃឆ្នាំ រួចមកហើយ ការធ្វើ សន្តាន ជាមួយ គណបក្សប្រជាជន ដែល ជា គណបក្ស រណបយួន តើ មានបាន បង្ហាញ ឲ ឃើញ លទ្ធផលវិជ្ជមាន អ្វីខ្លះ សំរាប់ ប្រជា

សុបិន និង ការពិត

ពលរដ្ឋខ្មែរ ? សន្តិភាព ? អភិវឌ្ឍន៍ ? សន្តិភាព មានពិត តែមិនមែន កើតមកពីផល នៃ វប្បធម៌ សន្ទនា នោះឡើយ គឺ កើតមក ពី ប្រជាជនខ្មែរ គាត់ ខ្លាចអំណាចយួន ហើយ នាំគ្នា សុខចិត្ត រស់ ជាទម្លាប់ នៅក្នុង ភាពក្រលំបាក បោះបង់ សន្តិ ខ្លួន ជាពល រដ្ឋ។ អភិវឌ្ឍន៍ គឺសំរាប់ តែ ពួក អ្នកឧកញ៉ា និង អ្នកដឹកនាំពុករលួយ ឯចំណែកប្រជា រាស្ត្រ វិញ គាត់គ្រាន់តែបាន ចិញ្ចឹមជីវិត បានព្រឹក ខ្វះល្ងាច រស់ ក្នុង ពេលរាត្រី មាន ការឃ្លាន ជា ជម្ងឺ តែប៉ុណ្ណោះ ហើយ គ្មានសង្ឃឹម អាច មើលឃើញ វិភា (ពន្លឺ) នៃ សុភ មង្គល ជា មនុស្សលោក នោះឡើយ។ តែ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ទោះបី ខ្លាចអំណាចយួន តែ នៅតែ ស្តាប់ អ្នកដឹកនាំ ប្រឆាំងនឹង ការឃ្លានពានយួន ជានិច្ច តែ ជា គ្រោះអាក្រក់ របស់គាត់ តាំង ពីឆ្នាំ ១៩៩១ គ្មាន អ្នកដឹកនាំខ្មែរ ណាម្នាក់ ចេញ មុខ រំដោះជាតិ ពី អាណាគមយួន នៅ ស្រុកខ្មែរ សោះ មិន តែ ប៉ុណ្ណោះ ថែមទាំង នាំគ្នា បោក និង គំរាម គាត់ គ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីរកចំណេញ ពី គាត់ តែ ប៉ុណ្ណោះ។

ការពិត ទាំងឡាយ នេះហើយ ដែល លោក សម រង្ស៊ី និង កឹម សុខា គាត់ ស្មាន តែ ជា យល់សប្តិអាក្រក់ របស់ គាត់ ទៅវិញ ព្រោះ គាត់ រស់នៅ ជឿថា ដើមឈើ នៃ វប្បធម៌ សន្ទនា កំពុង តែ ផ្តល់ ផល ដូចយ៉ាង គាត់ទុក ការជាប់គុក នៃ មិត្តនយោបាយ របស់គាត់ ជា ផ្ការដូវ គាត់ទុក ការយុំយ៉ាង សមាជិកសភា ជា ពន្លក ផ្លែ ហើយ ថ្មីៗនេះនាំ គ្នា នៅ តែ និយាយ សុំ រក្សា វប្បធម៌ សន្ទនា ខ្យល់ ព្រោះ ពួកគាត់ យល់ឃើញថា រក្សា វប្បធម៌ សន្ទនានេះ អាចគាត់មានលទ្ធភាព ធ្វើ យុទ្ធសាស្ត្រ ដែល គាត់ ឲ្យ ឈ្មោះ ថា « ដំណើរ ទៅ មូលដ្ឋាន» សំរាប់ ការបោះឆ្នោតនៅ ឆ្នាំ ២០១៧/២០១៨ តែ យុទ្ធសាស្ត្រ អព្យាក្រឹត (mal défini) នេះ វា ច្បាស់ ជា មាន សន្តិសភាព (ressemblance) ដូចនៅ ឆ្នាំ ២០១៣ បើ ពួក គាត់ គ្មាន កម្លាំងនយោបាយ ធ្វើ អ្វី មួយ ឆ្លើយ តបនឹង ទង្វើព្រៃ ផ្សែ ដែល មាន កើត ឡើង នា បច្ចុប្បន្ន នេះ ព្រោះថា លោក កឹម សុខា ភ្លាមឡើង គាត់ ប្រើ សំដី ចាញ់ បាត់ ទៅ ហើយ គឺ ថា គាត់ ប្រកាស ថា នៅ ក្នុង បរិយាកាស នយោបាយ សព្វថ្ងៃនេះ គណបក្សគាត់ មិន មាន លទ្ធភាព ធ្វើ អ្វីបាន នោះ ឡើយតែ លោក កឹម សុខា គាត់ ភ្លេច គិត ថា ពួកគាត់ មាន លទ្ធភាព ច្រើនប្រការណាស់ ជា កម្លាំង នយោបាយ អហិង្សា ឧបមា នាំគ្នា ដើរចេញពី រដ្ឋសភា ឬ នាំគ្នា ឈប់ ចូល ប្រជុំ ឬ ពួក ប្រធាន គណបក្សការ លាលែង ពី ដំណែង។ អំពើទាំងនេះ ជា សេចក្តី ក្លាហាន នយោបាយ ប្រកប ដោយ មនោសារៈ ដែល ធ្វើ ឲ្យ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ មានការ ទុកចិត្ត ទៅលើ នយោបាយ របស់ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ តែ បើ នៅ តែ នាំ គ្នា រស់ ជា អ្នករងគ្រោះ ចាំ ជាអកម្ម ទទួលផល ពី ការផ្តន្ទាទោស តាម ផ្លូវចិត្ត ពី សំណាក់ សាធារណជន និង សហគម អន្តរជាតិ គឺ ច្បាស់ ជា ពួក គាត់ នាំ គ្នា ដេក យល់សប្តិ បន្ត ទៀតហើយ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

វាសនា របស់ ប្រជាជាតិខ្មែរ គឺ ស្ថិត នៅ ក្នុង កណ្តាប់ដៃ របស់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ តែ ម្តង។ តែ បើ ពលរដ្ឋ ម្នាក់ៗ គាត់ ឈរមើល ចោរប្លន់ផ្ទះ អ្នកជិតខាង ដោយ គ្មាន ប្រតិកម្ម អ្វីសោះ គឺ ថ្ងៃ ថ្ងៃ ថ្ងៃ ថ្ងៃ នោះ ច្បាស់ ជា វា មក ប្លន់ផ្ទះ របស់ គាត់ហើយ។ តែ ប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវការ មាន អ្នកដឹកនាំ មាន ការចេះប្រមាណ មាន សេចក្តីក្លាហាន និង មាន ការប្រយ័ត្ន ជា មគ្គុទេសន៍ ដើម្បី រក ចម្លើយ រួម ជាមួយ កម្លាំង ប្រជា ពលរដ្ឋ ដោះស្រាយ នូវ គ្រប់បញ្ហាសង្គម ដែល ប្រជាជាតិ កំពុង ប្រឈមខ្លះ មិនមែន ដូច អ្នកដឹកនាំ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បច្ចុប្បន្ន គិត តែ ពី ចុះចាញ់ មុនជានិច្ច ហើយ បង្កើត យុទ្ធសាស្ត្រ អព្យាក្រឹត «ដំណើរ ទៅកាន់ មូលដ្ឋាន» ដើម្បី ឈ្នះ ឆ្នោត នៅឆ្នាំ ២០១៧/២០១៨ ដែល ប្រជាពលរដ្ឋ គាត់បានប្រគល់ ឲ្យទៅហើយ នៅ ឆ្នាំ២០១៣ តែ ខ្លួន យកជ័យជំនះនោះ ទៅ ធ្វើ ឲ្យអាប់ រស្មីអស់ ដើម្បី កៅអី តែ ប៉ុណ្ណោះ។

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ ប្រឆាំងនឹង អំណាចផ្តាច់ការ គឺ ត្រូវ តែ ធ្វើប្រតិកម្ម នាពេល បច្ចុប្បន្ន នេះ ឯង បើ នាំគ្នា អង្គុយ ចាំ បោះឆ្នោត គឺ អស់លោក សង្គ្រោះជាតិ និង គណបក្ស ដទៃទៀត នាំគ្នា ទូល ព្រឹត្តិការណ៍ កើត មាន នៅឆ្នាំ ២០១៣/២០១៤ ទៅ លក់ ៩ រាស្ត្រ ជា ថ្មី នៅឆ្នាំ ២០១៧/២០១៨ នោះឯង។ សូម សួរទៅ លោក កឹម សុខា បើ គាត់ និយាយ ថា គណបក្សគាត់ គ្មានលទ្ធភាព ធ្វើអ្វីបានទេ នៅ ក្នុង បរិយាកាស នយោបាយ បច្ចុប្បន្ន នេះ តើ លោក ចាំ ៩ នរណា ធ្វើ ? រឺ មួយ ដូច លោកធ្លាប់ និយាយ ថា លោក អស់ សមត្ថភាព ធ្វើហើយ បើ នរណា មាន មក ធ្វើចុះ តែលោក ភ្លេច គិត ថា នៅពេល ហ៊ុន សែន ៩ កៅអី អនុប្រធាន រដ្ឋសភា លោក ឥត រោ ទទួល នោះ ទេ ទោះបី លោក ថា លោក អស់ សមត្ថភាព ក៏ដោយ។ ដូច្នោះ ចាំ មើល ថ្ងៃ ថ្ងៃ សិន សុំ ខ្មែរយើងនាំគ្នា សរសើរ នូវការសម្រេចចិត្តរបស់ លោក សម រង្ស៊ី និង កឹម សុខា ថា មិន ផ្ទៀរ បេក្ខភាព ថ្មី របស់ គណបក្ស សំរាប់ ទទួលតំណែង អនុប្រធានរដ្ឋសភា ព្រោះ ពួកគាត់អត់ទាន់ដឹង ថា គាត់ ធ្វើអ្វី នោះឡើយ។ ថ្ងៃថ្ងៃរបស់ លោក សម រង្ស៊ី និង កឹម សុខា អាច ឲ្យគាត់ មើលឃើញ ពណ៌ ខ្មៅ ថា ជា ពណ៌ ស ព្រោះពួក គាត់ រស់ នៅ ក្នុង សុបិន រឬ ធម៌ សន្តាន របស់ គាត់ ជានិច្ច។